

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**ŠOLSKO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2019/2020
8. in 9. razred OŠ**

Igor Karlovšek: Preživetje

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

IME IN PRIIMEK TEKMOVALCA (ali šifra): _____

Ime in priimek ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij	
A Razumevanje – do 20 t	Doseženo število točk
Povzemanje in povezava vseh treh odlomkov s celotnim besedilom – do 4 t	
Predstavitev Simonove zgodbe – do 4 t	
Primerjava oseb in vpliv na Simonovo življenje/njihova vloga (Ana, Petra, Janja) – do 9 t (za vsako osebo do 3 t)	
Sporočilo romana – do 3 t	
SKUPAJ A	

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Doseženo število točk
Podatki o pisatelju in njegovem delu – do 3 t	
Podatki o knjigi – do 3 t	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Doseženo število točk
Vrednotenje sporočila romana, ki vključuje vidik tekmovalčevega odraščanja (primerjava) – do 4 t Opomba: vrednotenje ravnanja, ki presega zgolj naučeno iz literarne teorije/(aktualizacija).	
Izviren naslov – do 2 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Doseženo število točk
Zgradba besedila – do 3 t	
Jezikovna pravilnost – do 4 t	
Slogovna ustreznost – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik šolske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

8. in 9. razred OŠ

Igor Karlovšek: Preživetje

A RAZUMEVANJE – do 20 t

Opomba: Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem razmišljanju tekmovalca – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk. Če le-tega ni, učenec v razdelku Razumevanje ne more prejeti več kot polovico točk.

Tekmovalec/tekmovalka:

Povzame vse tri odlomke in jih poveže s celotnim besedilom – do 4 t:

Povezuje na ravni vsebine – obnovi (odlomke umesti v kontekst romana) – pove tudi, da so v odlomkih predstavljene Ana, Petra in Janja (in kdo so). Za vse točke komentira/analizira/vključi še kako misel iz odlomkov (*npr. edinci so kakor vaza/ne vreči puške v koruzo/bežim ...*).

Predstavi Simonovo zgodbo – do 4 t:

Le-to (pred nesrečo, po nesreči, v gozdu, potem ...) lahko predstavi tudi ob povezavi z odlomki in ob predstavljanju ženskih književnih oseb (glej zgoraj in spodaj). Pričakuje pa se, da je naveden kratek povzetek celotnega dogajanja (vse žanrske plasti ter temeljni odnos med Simonom in očetom), ne zgolj vključevanje »žensk« v njegovo življenje.

Npr.: Preživetje je zgodba o odraščanju najstnika, ki se želi dokazati staršem in vrstnikom. Simon je vrhunski športnik (smučar), ki ga preseneti prometna nesreča in mu življenje postavi na glavo.

Odnos z očetom: strog, avtoritativen, ima trdo kožo, to zahteva tudi od Simona.

Zgodba preživetja: dela zavetje, lovi ribe, je mravlje, poškoduje ga divja svinja, ukvarja se z ognjem, hrano, prebivališčem, vodo, posodo ..., vmes poskuša vzgajati tudi bralca – (samo)vrednotenje/refleksija svojega početja – verjeti vase/iskati cilj/trdo garati za dosego nečesa ...

Ugrabitev dekleta: (beg pred ugrabitelji, preživetje ...).

Prikaže osebe (Ana, Petra in Janja) in jih primerja med sabo – do 9 t (za vsako osebo do 3 t):

V pomoč pri vrednotenju ženskih književnih oseb (toda: za vse točke v tej kategoriji se zahteva primerjalno pisanje, ne zgolj povzemanje dejstev skozi obnovo/naštevaje dejstev o njih).

Npr.: Ana: Trdna Gorenjka, doma iz Mojstrane, zaljubljena v naravo, rada je tekla in hodila v hribe, v življenju se je zapisala raziskovanju. Profesorica biologije, ki ji je srce gorelo za znanost. Simonu ni privoščila prehitrega odraščanja in razočaranj, ki jih prinaša vrhunski šport. Ano je kar naprej skrbelo za Simona, še posebno po nesreči. V moževi odsotnosti vidi priložnost, da se zbliža s Simonom in ga mogoče uspe pregovoriti, da opusti misel na preživetje. Imela je rada tudi glasbo. Njena zbirka ploščkov znanih skladateljev je obsegala več polic v dnevni sobi. Vedno je želela dobro obrazložene odgovore kakor pri izpitih, v odnosu do svojega moža je večkrat zavzela strogo profesorsko držo. S Simonom sta skupne trenutke preživljala na vrtu, kjer je rada izkoristila priložnost za pogovor s sinom. Njen razum je odklanjal Simonov podvig, vendar se je njeno srce počasi tajalo in na kocu le pristane, seveda pod posebnimi pogoji, da se med počitnicami po končani šoli sme podati na pustolovščino. Svojo odločitev mu naznani v družbi očeta, ko je postregla s svojo najljubšo pregreho. Vsakih 7 dni se bo morala na lastne oči prepričati, da je z njim vse v redu. In dedkov nož bo moral vzeti s seboj, pa pribor in sol. Na njeni fakulteti se bo moral mesec dni učiti o slovenskih rastlinah, žuželkah, vitaminih, beljakovinah in sladkorjih. Simon je svojo mamo spoznal na fakulteti v popolnoma drugačni luči. Iz prijazne, tople družinske mame in gospodinje se je prelevila v vlogo stroge profesorice, ki je nepopustljiva enciklopedija znanja. Gnala ga je bolj kot svoje študente, ni želela, da bil bilo njegovo znanje pomanjkljivo. Ko se Simon zares odpravi v naravo, mamo zelo skrbi

in si ves čas želi, da bi prišel domov. Pozno je hodila spat in se želela telepatsko povezati s svojim sinom. Po naravi je bila strašno nezaupljiva, nič ni šlo na besedo, vedno je zahtevala dokaz. Simon je imel oba starša srčno rad, vendar ga je z očetom vezalo nekaj več. Mame ni podcenjeval. Bila je veliko bistrejša od očeta. Predvsem hitrejša. Bila je zelo ponosna na Simona. Zavedala se je, da je s prvim odhodom odprla Pandorino skrinjico in da Simon nikoli več ne bo samo njen. Kljub temu, da jo je že prerasel, da je postal pravi mladi mož, je v njenih očeh še vedno ostal otrok, potreben njene pomoči in nasveta.

Petra: Dijakinja dveh srednjih šol naenkrat: gimnazija in konservatorij za glasbo in balet. S Simonom si ne bi mogla biti bolj različna. On možat in močan, ona šibka suhica. On še vedno usmerjen v šport in naravo, ona zaljubljena v glasbo. Ta mala virtuoza pianistka ga je privlačila, kot se nasprotja privlačijo med seboj. Simon jo viteško reši pred spraševanjem kemije in s tem v njej prebudi hvaležnost in priložnost, da se bolje spoznata. Petra Simonu odpre nov svet, ko ga povabi na zaključni koncert srednje glasbene šole. Petra v Simonu zbujata mešane občutke. Zaradi športa je pri 16 letih ugotovil, da je bil prikrajšan za normalno spoznavanje deklet. Drobnopuncno s prifrknjenim nosom je sprva štel za dobro prijateljico, ob kateri se mu razveže jezik. Zaupal ji je podrobnosti svojega življenja, ki jih drugim ni. Njej je prvi povedal, da je bil državni prvak v smuku in superveleslalomu, da je zmagal na Starem vrhu nad Škofjo Loko, na pokalu Topolino, kjer so med drugimi zmagovali Križaj, Petrovič in Tina Maze.

Ko ga je Petra povabila na zaključni nastop, je opazil njeno graciozno vzravnanost in popolno osredotočenost na nastop. Zdelo se mu je, da je Petra morala v nastop vložiti prav toliko truda in energije, kot jo je nekoč sam za naslov državnega prvaka. Njen nastop ga je ganil do solz. Med poletnimi počitnicami se Petra odpravlja v Salzburg. Ob naključnem srečanju s Simonom se njun odnos iz prijateljskega razvije v ljubezenskega.

Janja: 12-letna edinka velikega direktorja Borisa Kneza in anesteziologinje Majde iz kliničnega centra. Simonu je prirasla k srcu kot mlajša sestra, potrebna bratove zaščite. Ni ji želel moralizirati. Prava mala žverca. Po smrtno nevarni dogodivščini se je vse dobro končalo in mala Janja je prepričana, da se bo poročila s Simonom, ko bo velika.

Prepozna/predstavi sporočilo romana – do 3 t:

Tekmovalec predstavi sporočilo romana – piše npr., čemu se je Simon želel dokazati, ne zgolj očetu, ampak predvsem sebi (in kako se je tega lotil); kako je verjel vase, kako si je postavljaj cilje v življenju/kako je zanje potrebno trdo delati (iti čez sebe), kako je Simon lahko zgled ipd. (Glej še osebni odziv!)

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

Navede podatke o avtorju – do 3 točke:

Igor Karlovšek je pisatelj, scenarist, odvetnik. Snov v njegovih romanih je najpogosteje družbeno aktualna, črpa jo iz vsakdanjega življenja. Kot odvetnik se vsak dan ukvarja z različnimi družbenimi problemi, z ljudmi, ki hodijo po robu, raznovrstnim kriminalom, zato pravimo, da je motiv za njegove romane največkrat racionalne narave. Dela: Matej, Teci, Mojca ... Prejel je večernico za roman Gimnazijec.

Navede nekaj podatkov o knjigi – do 3 točke:

Mladinski roman želi prikazati najstnika, ki izstopa, ki se zna postaviti zase in ima visoko razvite moralne vrednote. Navede leto izida (2018), nominacija za večernico, črpa iz virov, mnenj o knjigi, razlag, kritik. Navede druge zanimivosti, npr. avtobiografski elementi v knjigi.

Ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 4 točke:

Mladinski roman, književna oseba, pripovedovalec, tema, sporočilo, književni prostor in čas, jezik, slog (besedišče, pesniška sredstva (v okviru UN), humor, živost pripovedovanja/prepletanje različnih žanrov), glavne, stranske osebe ...

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

Se opredeli do sporočila romana – odgovor na podlagi primerjave vsebine dela in sodobnega sveta, v katerem živi – **do 4 t**:

(Opomba: vrednotenje, ki presega zgolj naučeno iz literarne teorije/*aktualizacija*.)

Tekmovalec primerja svoje in Simonovo ravnanje, ga ovrednoti – koliko se skriva v njem Simon/ali bi mu želel biti podoben ali ne; svoje razmišljanje argumentira in povezuje s primeri iz Simonovega in svojega življenja.

Pojasnilo: Sporočilnost romana (vedeti, kaj hočemo, in za to nekaj narediti!) lahko sicer ustrezno naveže tudi na primerjavo s katerokoli drugo književno osebo v romanu (tudi na očeta/mamo/katero izmed deklet) in jo primerja s sabo.

Napiše izviren naslov – do 2 t:

Naslov presega klišejsko povzemanje avtorjevih idej in hkrati zajame rdečo nit pisanja (v ospredju ženske književne osebe).

Piše izvirno in ustvarjalno – do 4 točke:

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, *domiselnim*, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Ustrezna zgradba – **do 3 t**:

3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov;

2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov;

1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni.

Jezikovna pravilnost – **do 4 t**:

4 t – za jezikovno brežhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami;

3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo;

2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo;

1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Slogovna ustreznost – **do 3 t**:

3 t – za slogovno brežhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami;

2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se ne ponavljajo;

1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom šolskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju razlagalnih spisov.